

הלכות מעילה פרק ח

א. הפועלִין שֶׁהֵן עוֹשִׂין בַּהֶקְדֵּשׁ אֵף עַל פִּי שְׁפָסְקוּ עִמָּהֶן מְזוֹנוֹת, לֹא יֵאָכְלוּ מִגִּרְגְּרוֹת שְׁלֵהֶקְדֵּשׁ; וְאִם אָכְלוּ, מָעָלוּ: אֲלֵא הֶהָקְדֵּשׁ נֹתֵן לָהֶן דְּמֵי מְזוֹנוֹת. הִדָּשׁ כְּרִשְׁיָנִי הֶקְדֵּשׁ, הֲרִי זֶה חוֹסֵם אֶת הַפֶּרֶה שֶׁנֶּאֱמָר "לֹא-תַחֲסֹם שׁוֹר, בְּדִישׁוֹ" (דברים כה, ד), דִּישׁ הָרֹאִי לוֹ.

ב. אֵין מַחֲלִילִין אֶת הֶהָקְדֵּשׁ עַל הַמְּלֹאכָה, אֲלֵא עַל הַמַּעֲוֹת. פִּיצֵד: אֲמֵן שֶׁעָשָׂה מְלֹאכָה בַּהֶקְדֵּשׁ בְּמִנָּה אֵין נֹתֵנִין לוֹ בְּהִמָּת הֶקְדֵּשׁ אוֹ טְלִית הֶקְדֵּשׁ בְּשֹׁכְרוֹ, עַד שֶׁמַּחֲלִילִין אוֹתָן עַל הַמַּעֲוֹת; וְאַחַר שִׁיעָשׂוּ חֲלִין, נֹתֵנִין אוֹתָן לְאֲמֵן בְּשֹׁכְרוֹ אִם רָצוּ. וְחוֹזְרִין וְלֹקְחִין מִמֶּנּוּ הַבְּהֵמָה, מִתְּרוּמַת הַלְשָׁפָה.

ג. כְּשֶׁבוֹנִין בַּמֶּקְדֵּשׁ אֵין לֹקְחִין עֲצִים וְאַבְנִים מִן הֶהָקְדֵּשׁ, וְלֹא בּוֹנִין אֶת הַבִּנְיָן עַל דַּעַת שֶׁהוּא קֹדֶשׁ; אֲלֵא בּוֹנִין הַכֹּל מִן הַחֹל: גִּזְרָה שֶׁמָּא יִהְיֶה בְּצֵל הַבִּנְיָן, אוֹ יִשְׁעֵן עַל אָבֶן אוֹ קוֹרָה בְּשַׁעַת מְלֹאכָה. וְאַחַר שִׁישְׁלֹם הַבִּנְיָן, מַחֲלִילִין מַעֲוֹת הֶהָקְדֵּשׁ עַל הַבִּנְיָן. וְאִם צָרְכוּ הַגִּזְזִירִין לְעֲצִים לְקֹדֶשׁ לְאוֹתוֹ הַיּוֹם בְּלִבָּד, לֹקְחִין אוֹתָן מִמַּעֲוֹת הֶקְדֵּשׁ שֶׁהֲרִי אֵינָן מִתְאַחֲרִין יָמִים, כְּדִי שֶׁנֶּחֱשׁ לָהֶן שֶׁמָּא יִשְׁעֵן אָדָם עָלֵיהֶן וְיִמְעַל.

ד. כְּשֶׁפּוֹסְקִין עִם הָאֲמִנִּין לִבְנוֹת בַּמֶּקְדֵּשׁ וּבַעֲזוֹרוֹת פּוֹסְקִין עִמָּהֶן כֶּךָ וְכֶךָ אִמָּה בְּכֶךָ וְכֶךָ סֵלַע, בְּאִמָּה בַּת עֲשָׂרִים אֶצְבַּע; וְכִשְׁמוֹשְׁחִין לָהֶן מָה שֶׁבָּנוּ, מוֹשְׁחִין וּמַחֲשִׁבִין לָהֶן בְּאִמָּה גְדוֹלָה בַּת עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע אֶצְבָּעוֹת כְּדִי שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ לִידֵי מַעֲיָלָה, מִפְּנֵי שֶׁאֵין מְדַקְדְּקִין בְּמַשִּׁיחָה.

ה. תִּנָּאִי בֵּית דִּין הוּא שִׁיְהִיו הַכּוֹהֲנִים גְּאוֹתִין בְּמִלַּח וּבַעֲצִים, בְּאַכִּילַת קֶרֶבֶנוֹת שְׂאוּכָלִין בְּחֵלְקָן; אֲבָל לֹא יִתְּנוּ מִלַּח הַמֶּקְדֵּשׁ, בְּחֵלִין שְׁלֵהֶן. מִלַּח שֶׁעַל גִּבֵּי הָאֵבֶר, מוֹעֲלִין בוֹ; שֶׁעַל גִּבֵּי הַכֶּבֶשׂ, וְשֶׁעַל רֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ אֵין מוֹעֲלִין בוֹ.

ו. רֹאִי לְאָדָם לְהַתְּבוֹנֵן בְּמַשְׁפָּטֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְלִידַע סוּף עֲנִיָּנָם כְּפִי כּוֹחוֹ. וְדַבֵּר שֶׁלֹּא יִמָּצֵא לוֹ טַעַם, וְלֹא יִדַּע לוֹ עֲלָה אֶל יְהִי קֵל בְּעֵינָיו; וְאֶל יְהֹרֵם לְעֵלוֹת אֶל ה', פֶּן יִפְרֹץ בוֹ. וְלֹא תִהְיֶה מַחֲשַׁבְתּוֹ בוֹ, כְּמַחֲשַׁבְתּוֹ בְּשֹׁאֵר דְּבָרֵי הַחֹל. בּוֹא וּרְאֵה, כְּמָה הַחֲמִירָה תּוֹרָה בְּמַעֲיָלָה: וּמָה אִם עֲצִים וְאַבְנִים וְעֹפֹר וְאֹפֹר פִּיּוֹן שֶׁנִּקְרָא שֵׁם אֲדוֹן הָעוֹלָם עָלֵיהֶם בְּדִבְרִים בְּלִבָּד, נִתְקַדְּשׁוּ; וְכֹל הַנוֹהֵג בָּהֶן מִנְהַג חֹל, מָעַל בָּהֶ' וְאִפְּלוּ הֲיָה שׁוֹגֵג, צָרִיךְ כְּפָרָה. קֵל וְחֹמֶר לְמַצּוֹת שֶׁחֻקָּן לָנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁלֹּא יִכַּעַט אָדָם בָּהֶן, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא יִדַּע טַעַמָּן; וְלֹא יַחֲפֶה דְּבָרִים אֲשֶׁר לֹא כֵּן עַל ה', וְלֹא יַחֲשַׁב בָּהֶן מַחֲשַׁבְתּוֹ בְּדִבְרֵי הַחֹל. הֲרִי נֶאֱמָר בַּתּוֹרָה "וּשְׁמַרְתֶּם אֶת-כָּל-חֻקֹּתַי וְאֶת-כָּל-מִשְׁפָּטַי, וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם" (ויקרא יט, לז; ויקרא כ, כב) וְאָמְרוּ חֲכָמִים לִתֵּן שְׁמִירָה וַעֲשִׂיָּה, לַחֲקִים כְּמַשְׁפָּטִים: וְהַעֲשִׂיָּה יְדוּעָה, וְהִיא שִׁיעָשָׂה הַחֲקִים; וְהַשְׁמִירָה, שִׁיזְהַר בָּהֶן וְלֹא יִדְמָה שֶׁהֵן פְּחוּתִין מִן הַמַּשְׁפָּטִים. וְהַמַּשְׁפָּטִים, הֵן הַמַּצּוֹת שֶׁטַעַמָּן גָּלוּי, וְטוֹבַת עֲשִׂיתָן בְּעוֹלָם הַזֶּה יְדוּעָה, כְּגוֹן אֶסּוּר גִּזּוּל וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים וְכַבּוֹד אָב וְאִם; וְהַחֲקִים, הֵן הַמַּצּוֹת שֶׁאֵין טַעַמָּן יְדוּעָה. אָמְרוּ חֲכָמִים, חֲקִים שֶׁחֻקֹּתַי לָהֶן, וְאֵין לָהֶן רִשּׁוֹת לְהַרְהֵר בָּהֶן. וַיִּצְרוּ שֶׁלֹּאֲדָם נֹקְפוּ בָּהֶן, וְאִמּוֹת הָעוֹלָם מְשִׁיבִין עָלֵיהֶן כְּגוֹן אֶסּוּר בִּשְׂרַחֲזִיר, וּבִשְׂרַחֲלֵב, וְעַגְלָה עֲרוּפָה, וּפְרָה אֲדָמָה, וְשִׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח.

ז. וְכַמָּה הָיָה דְּוִיד הַמֶּלֶךְ מְצַטָּעַר מִן הַמִּינִים וְהַגּוֹיִים, שֶׁהָיוּ מְשִׁיבִין עַל הַחֲקִים; וְכָל זֶמֶן שֶׁהָיוּ רוֹדְפִין אוֹתוֹ בַּתְּשׁוּבוֹת הַשָּׁקָר שֶׁעוֹרְכִין לְפִי קֶצֶר דַּעַת הָאָדָם, הָיָה מוֹסִיף דְּבָקָה בַּתּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמָר "טָפְלוּ עָלַי שָׁקָר זֵדִים; אֲנִי, בְּכָל-לֵב אָצַר פְּקוּדֵיךָ" (תהילים קיט, סט), וְנֶאֱמָר שֵׁם בָּעֲנִין "כָּל-מִצְוֹתֶיךָ אֲמוֹנָה; שָׁקָר רָדְפוּנִי עֲזָרְנִי" (תהילים קיט, פו).

ח. וְכָל הַקְּרַבְנוֹת כָּלֵן, מְכַלֵּל הַחֲקִים הֵן. לְפִיכָךְ אָמְרוּ חֲכָמִים שֶׁאֵף עַל עֲבוֹדַת הַקְּרַבְנוֹת, הָעוֹלָם עוֹמֵד שְׂבַעֲשִׁית הַחֲקִים וְהַמְשַׁפְּטִים, זוֹכֵין הַיְּשָׁרִים לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא; וְהַקְּדִימָה תּוֹרָה צוּוּיָהּ עַל הַחֲקִים, שֶׁנֶּאֱמָר "וּשְׁמַרְתֶּם אֶת-חֻקְתִּי וְאֶת-מִשְׁפָּטִי, אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אִתְּם הָאָדָם וְחֵי בָהֶם" (ויקרא יח, ה).

בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְּסִיעֵן. נִגְמַר סֵפֶר שְׁמִינִי, בְּעֶזְרַת שְׂדֵי. וּמִנֵּין פְּרָקִים שְׁלֹסָפֶר זֶה, חֲמִשָּׁה וְתִשְׁעִים: הַלְכוֹת בֵּית הַבְּחִירָה, שְׁמוֹנָה פְּרָקִים; הַלְכוֹת כְּלֵי הַמִּקְדָּשׁ, עֶשְׂרֵה פְּרָקִים; הַלְכוֹת בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ, תִּשְׁעָה פְּרָקִים; הַלְכוֹת אֲסוּרֵי מִזְבֵּחַ, שְׁבַעַה פְּרָקִים; הַלְכוֹת מַעֲשֵׂה הַקְּרַבְנוֹת, תִּשְׁעָה עָשָׂר פְּרָקִים; הַלְכוֹת תְּמִידִין וּמוֹסָפִין, עֶשְׂרֵה פְּרָקִים; הַלְכוֹת פְּסוּלֵי הַמִּקְדָּשִׁין, תִּשְׁעָה עָשָׂר פְּרָקִים; הַלְכוֹת עֲבוֹדַת יוֹם הַכַּפּוֹרִים, חֲמִשָּׁה פְּרָקִים; הַלְכוֹת מַעֲלָה, שְׁמוֹנָה פְּרָקִים.